

БЪЛГАРСКАТА НАУКА И БИЗНЕСЪТ

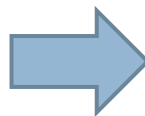
Сътрудничеството - препятствия и възможности

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОУЧВАНЕТО

Реализация на изследването	Алфа Рисърч ООД
Период на провеждане	1-16 ноември 2010 г.
Обхват на изследването	Средни и големи фирми (76 фирми – над 100 души персонал, 30 – между 50 и 100 души)
Обем на извадката	106 стандартизирани интервюта.
Метод на регистриране на информацията	Телефонно интервю

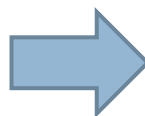
ФИНАНСИРАНЕ НА НАУЧНА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ – БЪЛГАРИЯ И СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ В СРАВНИТЕЛНА ПЕРСПЕКТИВА

□ Средната стойност на разходите за научна и развойна дейност на 27-те страни членки на ЕС - 1,9% от БВП (за 2008 г.)

□ В България разходите за научна и развойна дейност представляват едва 0,49% от БВП (по данни за 2008 г.)

□ Средно 54,6% от разходите за научна и развойна дейност на страните членки са финансирани от бизнеса (за 2006 г.)

В България само 27,8% от разходите за научна и развойна дейност се финансират от бизнес сектора. (по данни за 2006 г.)

➤ Като дял от БВП средствата, които се отделят за научна и развойна дейност в България са близо четири пъти по-ниски от средното за ЕС. Финансирането на научни изследвания и разработки от бизнеса в България е около два пъти по-ниско, отколкото финансирането от страна на бизнеса в останалите държави членки.

➤ За сравнение, делът на разходите за научни изследвания и разработки от БВП в Япония е 3,44%, в САЩ – 2.76%, което е чувствително по-високо от средното за ЕС. Този по-висок дял до голяма степен е свързан и с високия процент на разходи за научна и развойна дейност от страна на бизнес организациите. В Япония той 76%, а в САЩ – 64%.

ФОРМИ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ БИЗНЕСА И НАУЧНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

54%

- Не са сътрудничили по никакъв начин с научни или образователни институции

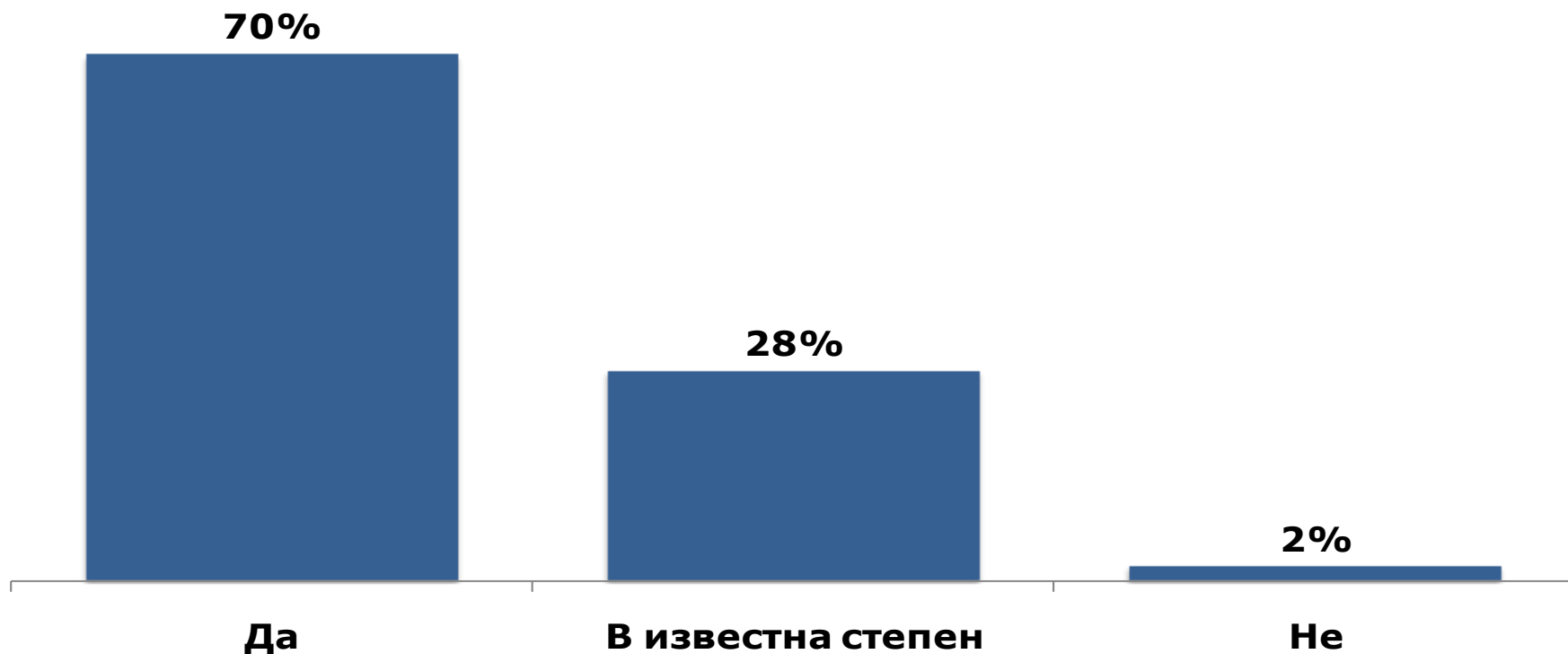
46%

• Сътрудничили с бизнеса

- Привличали като експерти български учени – 20%
- Инвестирали средства за разработки в научни институции – 13%
- Използвали български научни разработки – 11%
- Подпомагали млади учени и перспективни студенти – 11%
- Друго – 7.5%

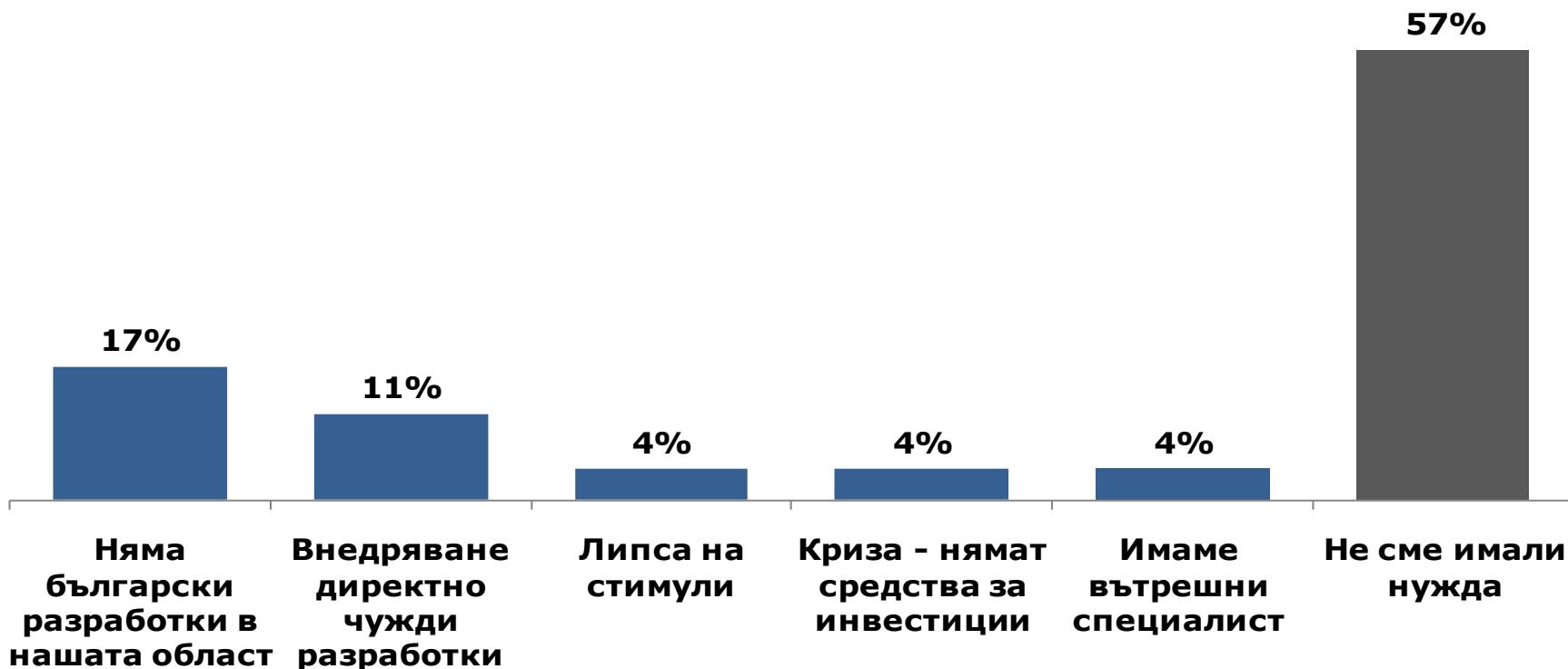
46% от средните и големи фирми в България заявяват, че са взаимодействали с научни институции. Най-често обаче основата на това взаимодействие е привличане на експерти. Закупуването или използването на български научни разработки е по-рядка практика. Друга форма, под която бизнесът и научните институции си взаимодействат, е подпомагането на млади учени или перспективни студенти.

УДОВЛЕТВОРЕНОСТ ОТ СЪТРУДНИЧЕСТВОТО С НАУЧНИ ИНСТИТУЦИИ

База: Всички анкетирани, които са си сътрудничили с научни институции

ПРИЧИНИ ЗА ЛИПСА НА СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС И НАУКАТА

База: Посочилите, че не са си сътрудничили с научни институции.

ФАКТОРИ, КОИТО ВЛИЯТ НА ВЗАИМОДЕЙСТВОЕТО МЕЖДУ БИЗНЕС И НАУКА

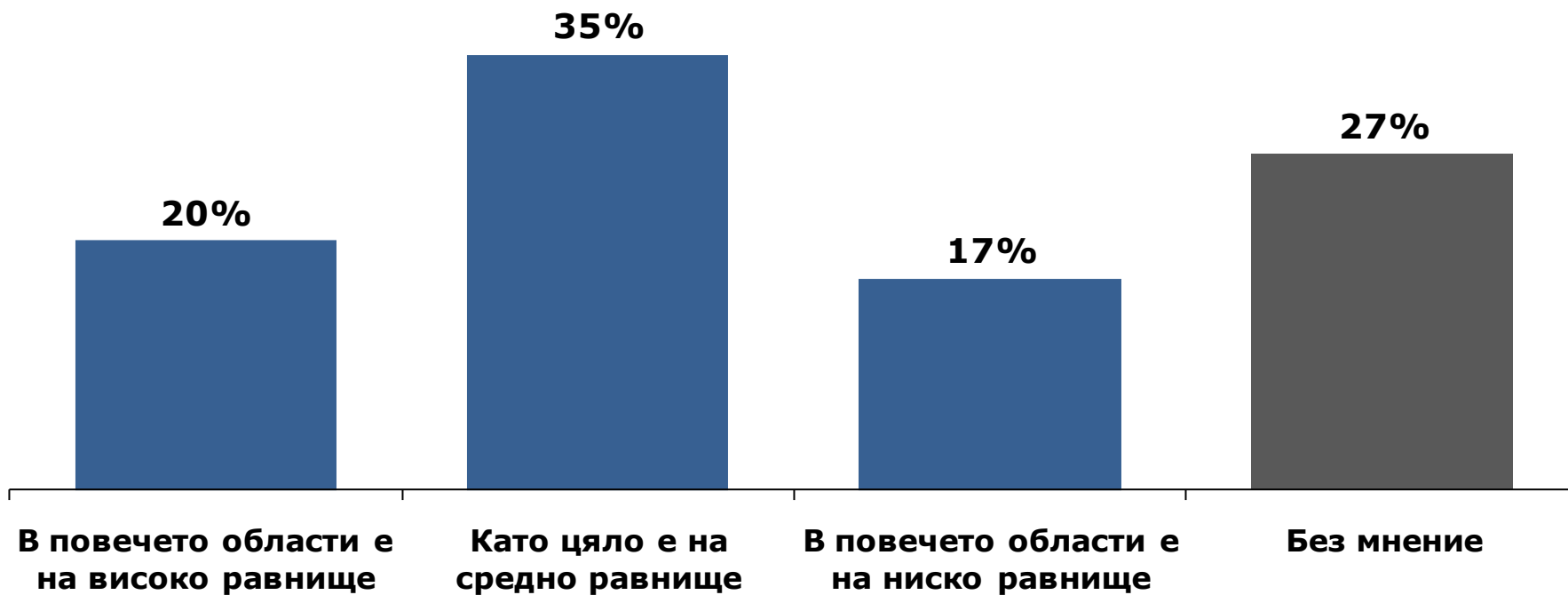
В повечето случаи взаимодействието между бизнеса и научните институции е било успешно, а удовлетвореността висока. Това е благоприятен фактор за продължаване на сътрудничеството. Най-висока е удовлетвореността от:

- ▣ привличане на работа на млади учени/студенти, на които са давани стипендии, или други субсидии
- ▣ инвестиране на средства в научни институции за строго определени разработки

Най-често изтъкваната причина за липса на взаимодействие е отсъствието на конкретна потребност, или невъзможност да бъде идентифицирано поле, в което бизнесът би могъл да си сътрудничи с науката. Две са възможните интерпретации на този резултат:

- ▣ нисък иновационен капацитет на българския бизнес
- ▣ слаба активност и видимост на продукцията на научните институции

ОЦЕНКИ ЗА РАВНИЩЕТО НА БЪЛГАРСКАТА НАУКА

ПРЕДСТАВАТА ЗА ЗНАЧИМИТЕ НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ И ИНТЕРЕСЪТ КЪМ ОПРЕДЕЛЕНИ НАУЧНИ ОБЛАСТИ (1)

	В кои области българската наука има значими постижения?	Към развитието на кои направления имате интерес?
Физика	15.1%	- *
Компютърни технологии	12.3%	4.7%
Биология и биотехнологии	9.4%	-
Химия	8.5%	3.8%
Медицина, имунология	6.6%	4.7%
Инженерни науки	5.7%	6.6%
Хуманитарни науки	5.6%	1.9%
Математика	4.7%	-
Машиностроене	3.8%	12.3%
Технологии	2.8%	7.5%
Металургия, металолеене	1.9%	8.5%
Селско стопанство, земеделие	1.9%	5.7%
<i>* С "-" са отбелязани направленията, които събират под 1% посочвания</i>		

ПРЕДСТАВАТА ЗА ЗНАЧИМИТЕ НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ И ИНТЕРЕСЪТ КЪМ ОПРЕДЕЛЕНИ НАУЧНИ ОБЛАСТИ (2)

	В кои области българската наука има значими постижения?	Към развитието на кои направления имате интерес?
Строителство	-	7.5%
Икономика	-	4.7%
Енергетика	-	4.7%
Екология	-	3.8%
Електроника	-	2.8%
Автоматизация на работния процес	-	2.8%
Осветление	-	1.9%
Операторство	-	1.9%
Производство на порцелан, керамика	-	1.9%
Оръжие и боеприпаси	-	1.9%
Безопасност на храните	-	1.9%
Текстил	-	1.9%
Други	14.2%	20,8%
Няма такива области	14.2%	12.3%

НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ И РАЗВИТИЕ НА БИЗНЕС – НЕЗАВИСИМО СЪЩЕСТВУВАНЕ НА ДВА РАЗЛИЧНИ БРЯГА

Основно предизвикателство пред българската научна общност е да покаже на бизнеса с какво може да бъде полезна и кои могат да са пресечните точки на взаимодействие. Към момента оценките за българската наука са силно противоречиви, а голяма част от представителите на средния и едър бизнес нямат мнение за качеството и постиженията на научните разработки.

Открояват се научни области, които в имиджово отношение се възприемат като области със значими научни постижения. В същото време обаче, те не са най-търсените и приложими области и не предизвикват значим интерес за използване на научни разработки сред бизнеса.

➤ Такива са физика, компютърни технологии, биология, химия, хуманитарни науки.

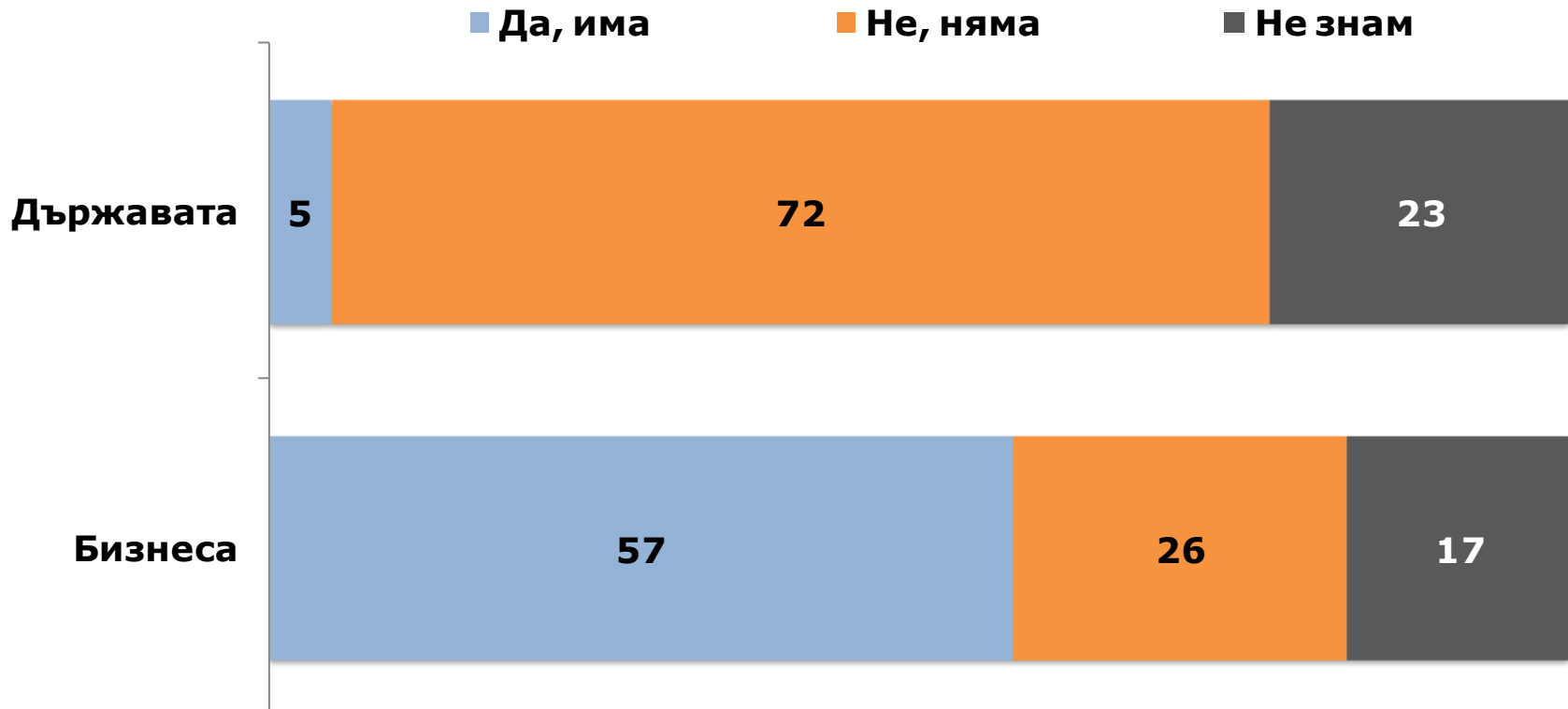
Обратно, редица научни области представляват интерес за бизнеса, но не се открояват като сфери със значими научни постижения.

➤ Такива са машиностроене, технологии, селското стопанство, металургия, строителство, енергетика, икономика

➤ **Акцент:** Единствените научни области, които са в еднаква степен определяни като приоритетни за бизнеса и добре развити са **инженерните науки и медицината** (средно по 6%).

БИЗНЕСЪТ – ЦЕЛЕНАСОЧЕН ИНВЕСТИТОР В НАУКАТА

Имат ли държавата и бизнесът ясни научни приоритети, в които да инвестират?

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С НАУЧНИ ИНСТИТУЦИИ – СТИМУЛИРАЩ ФАКТОР ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ

Има ли бизнесът ясни научни приоритети, в които да инвестира?

■ Да, има ■ Не, няма ■ Не знам

Взаимодействал
и с научни
институции

68

20

12

Не са
взаимодействал
и с научни
институции

44

32

24

ПРЕСЕЧНАТА ТОЧКА МЕЖДУ ПРИОРИТЕТИТЕ НА БИЗНЕСА И НАУКАТА

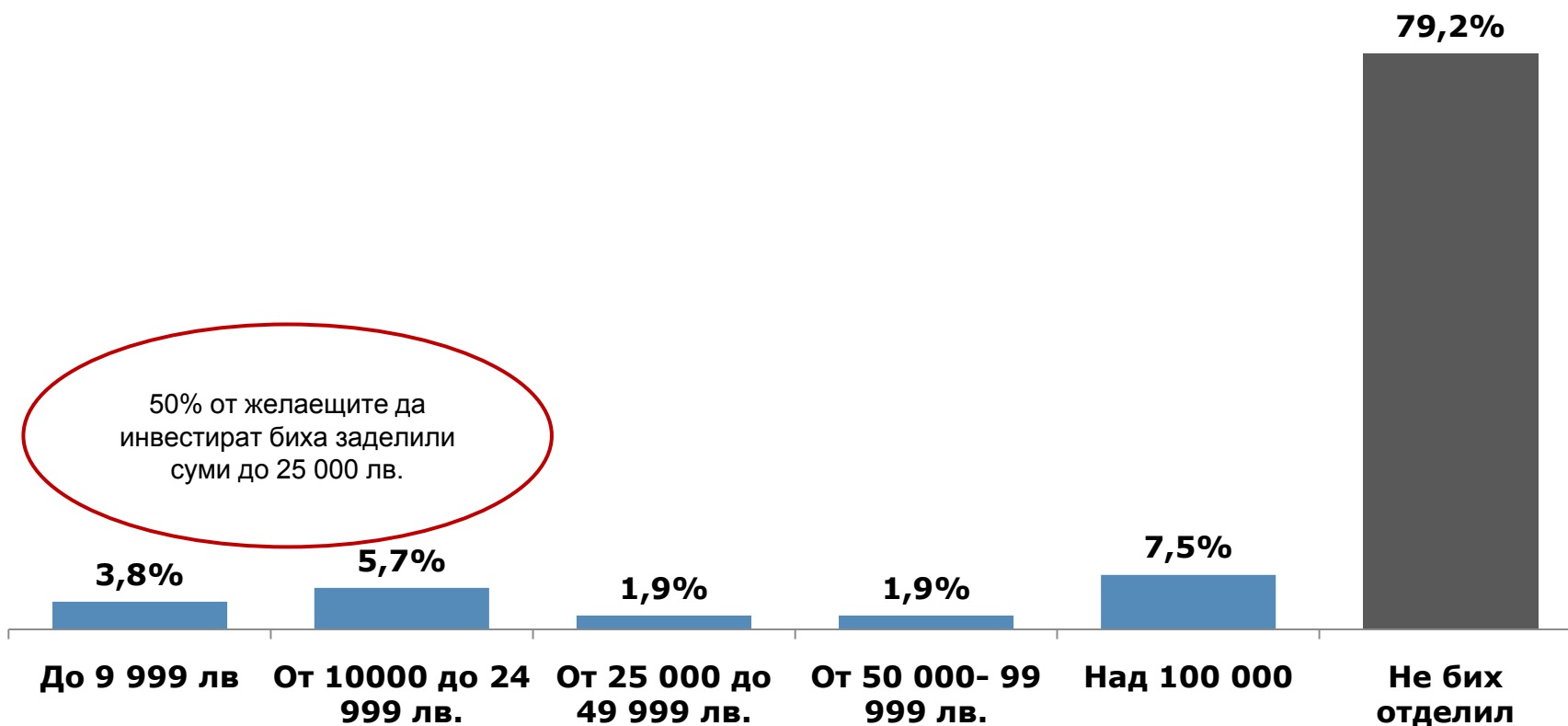
- За разлика от държавата, бизнесът възприема себе си като много по-фокусиран относно научните приоритети, в които би желал да инвестира. Тези приоритети са още по-видими и ясно определени за фирмите, които вече са имали взаимодействие с научни институции.
- Наличието на взаимодействие и удовлетвореността от съвместната работа е предпоставка за продължаване на съвместните дейности. За останалите фирми – инициативата за конкретни идеи и разработки трябва да дойде от научните среди. Те трябва да показват какъв продукт и резултат могат да предложат, какви идеи и разработки имат и как те могат да бъдат от полза за бизнеса.
- Обратно, колкото по-неясни са евентуалните ползи от взаимодействие с научни институции, толкова по-резервирани са мениджърите.
- Допълнителен катализатор на взаимодействието между бизнес и наука биха били данъчните облекчения.

УСЛОВИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИИ НА БИЗНЕСА В НАУКАТА

Бихте ли инвестирали в българската наука?

СКЛОННОСТ ЗА ИНВЕСТИРАНЕ В НАУКАТА СПОРЕД СУМАТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

СКЛОННОСТ ЗА ИНВЕСТИРАНЕ В НАУКАТА СПОРЕД СУМАТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Готовността за отделяне на средства за инвестиции в българската наука е сравнително ниска. 79% заявяват, че не биха отделили средства за инвестиции в наука. Това се дължи както на все още слабата развитие на българските фирми, на липсата на достатъчно капитали, така и на ниската запознатост с възможностите на научните среди.

Около 20% от средните и големи фирми биха отделили средства за инвестиции в наука. Те обаче се разделят на приблизително три групи според общия размер на инвестицията, която са склонни да направят. Около половината от тях са склонни да отделят под 25 000 лв. (3,8% до 9 999 лв., 5,7% между 10 000 и 25 000 лв.). Около 3.6% са склонни да отделят между 25 000 и 100 000 лв., а над 100 000 лв. биха отделили около 7.5% от фирмите.

ВЪЗМОЖНИТЕ ПЕРСПЕКТИВИ:

- По-голяма активност от страна на научните институции при взаимодействието с бизнеса.
- Диалог за определяне на приоритетни области и заявяване на интерес към конкретни разработки.
- Популяризиране на разработки, решения, модели на взаимодействие.
- Промяна в структурата на българския бизнес – по-висок дял на производството и преориентиране към по-иновативни технологии.
- Облекчения за фирмите, инвестиращи в български научни разработки.